

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Sud Bosne i Hercegovine

Суд Босна и Херцеговина

Predmet br.: S1 2 K 024465 22 Kžk

Datum: 26.05.2023. godine

Pred sudskim vijećem u sastavu: sudija Hilmo Vučinić, predsjednik vijeća
sudija Redžib Begić, član vijeća
sudija Zvezdana Antonović, član vijeća

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

Protiv

Kemala Čauševića

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

Dubravko Čampara

Branilac optuženog Kemala Čauševića:

Suad Sultanić, advokat iz Sarajeva

Dragiša Jokić, advokat iz Istočnog Sarajeva

Broj: S1 2 K 024465 22 KžK

Datum donošenja: 26.05.2023. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudije Hilma Vučinića, kao predsjednika vijeća, te sudija Redžiba Begića i Zvezdane Antonović, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravne savjetnice Dženane Deljkic Blagojević u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Kemala Čauševića zbog krivičnog djela Pranje novca iz člana 209. stav 3. u vezi sa stavom 2. KZ BiH, sve u vezi sa članom 54. KZ BiH, odlučujući po Izmjenjenoj optužnici Tužilaštva BiH broj: T20 0 KTO 0007850 14 od 11.01.2021. godine, nakon provedenog pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja u prisutnosti tužioca Tužilaštva BiH, Dubravka Čampare, te optuženog Kemala Čauševića i njegovih branilaca, advokata Suada Sultanića i Dragiše Jokića, Aide Čaušević koja je i zakonski zastupnik mladb. K.Č., kao lica od kojih je oduzeta imovinska korist, zastupani po punomoćniku advokatu Dragiši Jokiću, dana 26.5.2023.godine, donosi i javno objavljuje sljedeću:

P R E S U D U

Optuženi: Kemal Čaušević, zv. Kemo, sin Esada i majke Džemile, rođene Salihović, rođen 08.02.1966. godine, sa prebivalištem u ..., sa zavšenom VSS, Ekonomski fakultet, po zanimanju diplomirani ekonomista, bivši direktor Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine, oženjen, otac jednog malodobnog djeteta, nezaposlen, služio JNA 1975 godine i Armiju BiH od aprila 1992. godine, do aprila 1996. godine, vodi se u vojnoj evidenciji Stari grad Sarajevo, nedefinisanog imovnog stanja, po narodnosti ..., državljanin BiH, JMBG: ..., osuđen pravosnažnom presudom Suda BiH broj: S1 2 K 024465 21 Kž 9 od 19.04.2022. godine,

Na osnovu člana 284. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine,

OSLOBAĐA SE OD OPTUŽBE

Da je:

U vremenskom periodu od početka 2007. godine do kraja 2012. godine, novac za koji je znao da potiče iz krivičnih djela budući da ga je sam pribavio vršenjem krivičnih djela u vrijeme dok je vršio dužnost direktora Uprave za indirektno oporezivanje BiH iz tačke I presude, upotrijebio tako što je u cilju prikrivanja stvarnog porijekla novca, isti stavio u legalne tokove, na način da je kupio nekretnine, bez kreditnog zaduženja, u ukupnom iznosu od najmanje 1.146,760.43 KM bez obračunatog poreza na promet i to, stan u ulici ..., površine 108,71 m², broj parcele 17/E6, udio 1/1, zemljišnoknjižni uložak broj 121; stan u ulici ..., površine 58 m², broj parcele 2819/1, udio 1/1, zemljišnoknjižni uložak broj 2819; stan u ulici ..., površine 67m², broj parcele 2664/1, udio 1/1, zemljišnoknjižni uložak broj 2664; stan u ulici ..., površine 67m², broj parcele 2656/1, udio 1/1, zemljišnoknjižni uložak broj 2656; poslovni prostor u ulici ..., površine 15,83 m², broj parcele 3084/1, udio 1/1, zemljišnoknjižni uložak broj 3084; poslovni prostor u ulici ..., površine 21,99 m², kao vanknjižno vlasništvo Čaušević Kemala sa udjelom 1/1 po ugovoru o kupoprodaji koji je notarski obrađen od strane notara Indire Turkmanović pod brojem OPU-IP 2/2012 od 04.01.2012. godine; poslovni prostor broj 8, površina 197,76 m² u ..., katastarska čestica broj 1730/E8, zemljišnoknjižni uložak broj 9 K.O. SP Sarajevo CXXXV, udio 1/1; poslovni prostor u ulici ..., površine 56,07 m², kao vanknjižno vlasništvo Čaušević Kemala i Čaušević Aide sa udjelima 1/2 po ugovoru o kupoprodaji koji je notarski obrađen od strane notara Indire Turkmanović pod brojem OPU-IP 891/2011 od 22.06.2011. godine; njivu na području općine Centar Sarajevo, površine 5000 m², broj parcele 140/6, udio 1/1, zemljišnoknjižni uložak broj 9883; njivu na području općine Centar/Krlje, Sarajevo, površine 7400 m², broj parcele 140/5, zemljišnoknjižni uložak broj 9886, udio ½ - suvlasnik Čaušević Kemal i Aida Čaušević; njivu na području općine Centar/Krlje, Sarajevo, površine 8000 m², broj parcele 140/7, zemljišnoknjižni uložak broj 9885, udio ½ - suvlasnik Čaušević Kemal i Aida Čaušević.

Čime bi počinio krivično djelo Pranje novca iz člana 209. stav 3. u vezi sa stavom 2. i 1. KZ BiH, sve u vezi sa članom 54. KZ BiH,

Na osnovu člana 110. i 111. KZ BiH, u vezi sa članom 217. stav 4. KZ BiH, od optuženog Kemala Čauševića oduzima se imovinska korist pribavljena izvršenjem krivičnog djela Primanje dara i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. KZ BiH, u iznosu od od 1.722.000,00 KM, koji iznos je optuženi dužan uplatiti u korist budžeta Bosne i Hercegovine, u roku od 30 (trideset) dana od dana pravosnažnosti presude.

Na osnovu člana 189. stav 1. ZKP BiH, optuženi Kemal Čaušević se oslobađa naknade troškova ovog krivičnog postupka i isti padaju na teret budžetskih sredstava.

O b r a z l o ž e n j e

1. Presudom Suda BiH broj: S1 2 K 024465 17 K od 27.05.2021. godine, optuženi Kemal Čaušević oglašen je krivim, u tački I.1. izreke presude zbog krivičnog djela Primanje dara i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. KZ BiH, u vezi sa članom 54. KZ BiH, u tački I.2. izreke presude zbog krivičnog djela Pranje novca iz člana 209. stav 3. u vezi sa stavom 2. i 1. KZ BiH, sve u vezi sa članom 54. KZ BiH, a optuženi Anes Sadiković oglašen je krivim u tački I.1. izreke presude, zbog krivičnog djela Davanje dara i drugih oblika koristi iz člana 218. stav 1. KZ BiH, u vezi sa članom 54. KZ BiH. Sud je optuženom Kemalu Čauševiću, utvrdio: za produženo krivično djelo Primanje dara i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. KZ BiH, u vezi sa članom 54. KZ BiH, kaznu zatvora u trajanju od 4 (četiri) godine za produženo krivično djelo Pranje novca iz člana 209. stav 3. u vezi sa stavom 2. i 1. KZ BiH, sve u vezi sa članom 54. KZ BiH, kaznu zatvora u trajanju od 6 (šest) godina, te je primjenom odredbi iz člana 53. stav 2. tačka b) KZ BiH, osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 9 (devet) godina, u koju kaznu se optuženom ima uračunati vrijeme koje je proveo u pritvoru, počev od 18.06.2014. godine, do 12.09.2014. godine, a optuženog Anesa Sadikovića osudio na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine, u koju kaznu se optuženom ima uračunati vrijeme koje je proveo u pritvoru, počev od 19.06.2014. godine, do 15.07.2014. godine.

2. Nakon donošenja drugostepene presude ovog suda broj: S1 2 K 024465 21 Kž 9 od 19.04.2022. godine kojom je djelimično uvažena žalba optuženog i prvostepena

presuda u tački 2. izreke ukinuta, i određeno je održavanje pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja.

3. Naime, Sud BiH je optuženog Čauševića prvostepenom presudom u tački 1.izreke, a potvrđenom navedenom drugostepenom presudom ovog vijeća u tom dijelu, oglasio krivim da je u periodu od 2007. godine, do februara 2011. godine, od optuženih Anesa Sadikovića i Sedineta Karića, na ime dara, primio gotov novac u iznosu ne manjem od 1.722.000,00 KM, kako bi kroz poslovanje UIO BiH i svojim odlukama i položajem, u svojstvu direktora UIO BiH, favorizovao njihove firme kao uvoznike tekstila, na štetu ostalih uvoznika, čime je počinio krivično djelo Primanje dara i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. KZ BiH, u vezi sa članom 54. KZ BiH.

4. Istom odlukom, drugostepeno vijeće je ukinulo prvostepenu presudu u tački 2., a koja se odnosila na optuženog Čauševića da je novac stečen primanjem dara iz tačke 1. stavio u legalne tokove i u cilju prikrivanja stvarnog porijekla novca kupio nekretnine detaljno navedene u činjeničnom opisu optužnice, bez kreditnog zaduženja, i to u ukupnom iznosu od najmanje 1.146,760.43 KM. Presudom ovog vijeća od 19.04.2022.godine ukinute su i odluke o oduzimanju imovinske koristi u ukupnom iznosu od 1.722.000, 00 KM od čega je jedan dio u nekretnima (ukupno 11 nekretnina vrijednosti od 1.146,760,43 KM) i drugi dio u novcu i iznosu od 575.239,57 KM, a za što se teretio izmjenjenom optužnicom broj: T20 0 KTO 0007850 14 od 11.01.2021. godine.

5. Prvostepena presuda u ovom dijelu je ukinuta budući da je Vijeće utvrdilo da se žalbom optuženog lično, kao i žalbama odbrane optuženog Čauševića osnovano osporila pravilnost i potpunost utvrđenog činjeničnog stanja koje se odnosilo na utvrđivanje porijekla novca kojim su kupljene nekretnine detaljno opisane u izreci tačke 1.2. prvostepene presude, a za koji je Tužilaštvo tvrdilo da su kupljene novcem koji je optuženi stekao krivičnim djelom Primanje dara i drugih oblika koristi.

I. IZVEDENI DOKAZI

6. Tokom pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja, na temelju odredbe člana 317. stav 2. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH) na saglasan prijedlog stranaka, prihvaćeni su svi dokazi Tužilaštva BiH i odbrane, koji su ranije izvedeni u toku glavnog pretresa pred prvostepenim sudom, te su stranke i branioci bili saglasni da se već prihvaćeni dokazi ne izvode ponovo. Dokazi koji su prihvaćeni u toku ovog postupka su svi dokazi, kako optužbe, tako i odbrane, a koji su izvedeni tokom prvostepenog postupka, uključujući i iskaze svjedoka pobrojane u Aneksu 1 ove presude.

7. Vijeće je pozvalo vještaka optužbe Miloša Grujića i odbrane Jasminku Kalisi, koji su ponovno ispitani tokom pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja, te je kao dokaz odbrane prihvatilo materijalnu dokumentaciju koju je koristila vještak odbrane, a koja se odnosi na pregled prihoda optuženog po bankama, pregled nekretnina po datumima plaćanja, kao i pregled banaka sa kojih su plaćene nekretnine¹.

II. ZAVRŠNE RIJEČI

8. Tužilac je ostao kod završnih riječi iznesenih u prvostepenom postupku. Tužilac navodi kako ne prihvata nalaz vještaka odbrane po pitanju uštedene imovine (nekretnina, poklona od strane roditelja i novca od izdavanja nekretnina ukupne vrijednosti oko 1,5 miliona KM). Prema navodima tužioca sva imovina iz tačke 2. kupljena (nastala) je u periodu od kada je optuženi postao direktor Uprave za indirektno oporezivanje. U ovom slučaju tužilac smatra da je došlo do obrnutog procesa krivičnog djela pranja novca, jer nije mogla nastati ovolika količina imovine na osnovu obavljanja jedne funkcije. Tužilaštvo tvrdi da je opran novac koji je nezakonito stečen. Dakle, optuženi je koristio iznos od 1,7 miliona nezakonito stečenih, te stoga Tužilaštvo ostaje kod izmijenjene optužnice.

¹ podnesak optuženog Čauševića, kao i vještaka Jasminke Kalisi od 13.03.2023.godine

9. Branilac Sultanić je u svojoj završnoj riječi ostao kod prigovora koje je iznosio prilikom postupka, prvenstveno onog da je povrijeđeno pravo na pravično suđenje, a povreda se ogleda u činjenici da odbrani nikada nije dozvoljeno bilo kakvo, pa čak ni ograničeno pravo pristupa spisu, što je suprotno pravu osumnjičenog da se između ostalog izjasni o svim činjenicama i dokazima koji ga terete. Suprotno navodima tužioca da postoji naredba o provođenju istrage, te da je više predmeta istrage spojeno u jedan, branilac navodi da nije bilo nikakve naredbe o spajanju predmeta, kao ni zapisnika kojim se preuzimaju dokazi iz drugog tužilačkog spisa. Branilac dalje navodi i da je povrijeđen član 225. ZKP jer suštinski osumnjičeni nije ispitan, odnosno nije ispitan u smislu da su mu pruženi dokazi koje bi još prilikom ispitivanja mogao pobijati da ih je bilo i da mu ih je tužilac dao. Također, branilac navodi da je povrijeđen i član 227. ZKP, jer u optužnici koja bi po zakonu trebala sadržavati i dokaze koje je potkrepljuju nije bilo nalaza i mišljenja vještaka Grujića, te su izostali i prethodni prigovori koji bi bili izneseni u tom pravcu. Branilac je osvrćući se na tok postupka, naveo da je u ovom predmetu došlo i do povrede prava na suđenje u razumnom roku, s obzirom na činjenicu da je postupak trajao neuobičajeno dugo, a sve sa ciljem da se optuženi zdravstveno i finansijski iscrpi. Branilac pobija nalaz i mišljenje vještaka optužbe navodeći da je isti sačinjen isključivo na osnovu optužnice koju mu je predočio tužilac.

10. U svojoj završnoj riječi branilac Jokić navodi da tužilac optužbom za pranje novca izbjegava obavezu dokazivanja postojanja i visine imovinske koristi pribavljenje krivičnim djelom, što uz nedostatke koji se tiču opisa radnje izvršenja produženog krivičnog djela, predmetnu optužnicu čini manjkavom i nepodobnom da dovede do osuđujuće presude. Stoga, branilac navodi da Sud nije mogao donijeti osuđujuću presudu za pranje novca, bez ozbiljnih i obimnih zahvata u činjenični supstrat optužnice, odnosno da nije postojala mogućnost da Sud nedostatke u činjeničnom supstratu optužnice, bez obzira, da li se radilo o produženom krivičnom djelu ili jedinstvenom krivičnom djelu, popravi i donese osuđujuću presudu. Također, branilac navodi i da je radnja izvršenja pranja novca određena kao upotreba prljavog novca, sve do izmjena i dopuna KZ BiH iz 2015. godine, odnosila na upotrebu novca u privrednom poslovanju i drugom poslovanju, a kako se kupovina nekretnina u konkretnom slučaju ne može smatrati upotrebom u privrednom i drugom poslovanju, onda nema ni zakonom propisane radnje izvršenja predmetnog krivičnog djela, a samim tim ni krivičnog djela pranja novca. Dalje, branilac

navodi da što Tužilaštvo uopšte nije dokazivalo postojanje krivičnog djela pranja novca, već je vještačenje provedeno na okolnosti koje se tiču proširenog oduzimanja imovinske koristi iz člana 110a KZ BiH, a koje vještačenje je prvostepeni sud nekritički ocjenio kao dokaz o postojanju pranja novca i kao dokaz o imovinskoj koristi pribavljenoj krivičnim djelom iz tačke 1. optužnice. U prilog tome prema navodima branioca, ide i činjenica da se Tužilaštvo u prijedlogu za oduzimanje imovinske koristi nije ni pozvalo na odredbe člana 217. stav 4. i člana 209. stav 5. KZ BiH kao osnovu za oduzimanje imovinske koristi. To je bilo potrebno ako se imovinska korist oduzima kao predmet izvršenja predmetnih krivičnih djela, već se pozvalo na član 110a. KZ BiH, koji se tiče oduzimanja imovinske koristi kada tužilac pruži dovoljno dokaza da se opravdano vjeruje da je takva imovinska korist pribavljena izvršenjem krivičnih djela, a počinitelj nije pružio dokaze da je korist pribavljena zakonito. Branilac navodi i da vještak Tužilaštva nije dao odgovor ni po pitanju iznosa sredstava optuženog i članova njegove porodice prije inkriminisanog perioda, kao ni o porijeklu tog novca koji je nesporno postojao, ni o porijeklu zakupnina za izdavanje nekretnina odnosno koje su nekretnine bile predmet zakupa i koliko je zakupnina od koje nekretnine dobijeno, kao ni da je dao odgovor o porijeklu novca na računima i porijeklu gotovinskog novca sa kojim su određene nekretnine plaćane. Na kraju vezano za imovinsku korist, branilac navodi da je članom 392. stav 1. ZKP BiH predviđeno da se imovinska korist pribavljena krivičnim djelom utvrđuje po službenoj dužnosti, dok je članom 394. ZKP BiH određeno da se ista može utvrditi po slobodnoj ocjeni. Međutim to ne znači da se imovinska korist oduzima po službenoj dužnosti i da bez prijedloga tužioca sud može istu oduzeti ili da bez prijedloga tužilaštva može utvrđivati da li je imovinska korist na nekoga prenesena. Dakle, utvrđivanje činjenica koje se tiču imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom je obaveza tužioca po članu 35. stav 2. tačka g) i članu 392. stav 2. ZKP BiH, a u ovom slučaju nema nikakvih dokaza ni valjanog prijedloga u odnosu na Aidu i K.Č.

11. U svojoj završnoj riječi Čaušević navodi da je povrijeđena pravna procedura za imenovanje vještaka, budući da je vještaka optužbe tokom glavnog pretresa imenovao tužilac, a ne sud. Pored toga, i prema navodima optuženog, sam nalaz i mišljenje vještaka optužbe je nezakonit budući da nije postojala dokumentacija ni uz optužnicu ni uz nalaz i mišljenje, što predstavlja elementarni preduslov za sačinjavanje istog. Optuženi navodi da je povrijeđen i član 273. ZKP BiH budući da vještak Grujić nije sačinio nalaz i mišljenje u

toku istrage više od godinu dana nakon što je u spisu zabilježeno okončanje istrage i nakon podizanja optužnice, kada je glavni pretres već tekao, te da je povrijeđen član 274. ZKP, jer se u spisu predmeta uopšte ne nalaze dokazi koji su korišteni za vještačenje.

12. Dalje, optuženi navodi i da je povrijeđen član 34. ZKP i član 32. ZKP BiH, budući da nije donijeto rješenje povodom njegovog zahtjeva za izuzeće. Optuženi također navodi da, budući da optužnicom nije tačno određeno vrijeme izvršenja krivičnog djela, po principu *in dubio pro reo* trebao bi se uzeti period od 31.12.2007. godine do 1.11.2012. godine, jer je naredba vještaku neodređena i glasi na period 2006. -.2012. godine. Optuženi navodi i da je finansijsko vještačenje trebalo uraditi prije određivanja privremene mjere i prije upućivanja prijedloga za pritvor. Dalje, prema navodima optuženog učinjena je i povreda člana 72. ZKP BiH budući da Sud nije izdao naredbu bankama da dostave podatke o računima i svim transakcijama članova njegove porodice, te povreda člana 35. ZKP BiH budući da nije postojala naredba suda za pribavljanje druge dokumentacije, a traženi su podaci od banaka od strane nenadležnog organa. Također, optuženi navodi i da je nezakonita procesna radnja pribavljanja podataka od Opštinskog suda, ZK ureda, notara, Poreske uprave, koje je tužilac bez naredbe suda proveo, pa su time i nezakoniti dokazi proistekli iz te procesne radnje (DT 26). Optuženi je naveo i da je učinjena povreda člana 20. KZ BiH, zbog nenavođenja elemenata krivičnog djela, te da ne postoji krivični zakon koji je važio u inkriminisanom periodu, a kojim su propisani subjektivni elementi krivičnog djela do 2015. godine, pa zbog toga krivično djelo ni ne postoji. U skladu sa prethodno navedenim optuženi je predložio primjenu blažeg zakona, kojom bi se na istog kao „blaži“ trebao primjeniti ili KZ 3/03 po kojem su sve nekretnine kupljene kada pranje novca stečenog vlastitom kriminalnom aktivnošću i nije bilo krivično djelo ili KZ 40/15 jer je za to optužen, a onda po načelu primjene blažeg zakona 4.2. odbiti optužnicu, jer krivično djelo iz člana 209. KZ BiH 40/15 nije bilo na snazi od 1.1.2007. godine do 31.12.2015. godine, a ako se primjenjuje KZ BiH 8/10, optuženi navodi da se onda ima osloboditi jer nema nalaza i mišljenja za šest nekretnina u tom periodu.

13. U svojoj završnoj riječi Aida Čaušević navodi da su od njene porodice neosnovano traženi lični podaci i informacije od svih banaka, notara, policije i poreske uprave. Dalje, navodi da su po rođenju sina K.Č., otac od optuženog zajedno sa optuženim, prenijeli na račun njenog sina novac u vijednosti od 103.663 EUR i 26.231

EUR. Od tih 103.663 EUR s kamatama kupljen je poslovni prostor u ..., dok je novac koji je njihov sin K.Č. imao na oročenoj štednji u iznosu od 26.231 EUR utrošen za kupovinu njive kč 140/6. Tako da pored 3 nekretnine koje je Kemail imao prije braka, ove druge 3 nekretnine nemaju nikakve veze sa UIO. Aida dalje navodi da je sa svog računa od stipendija platila 60.000 KM za njivu kč 140/7, a i kod drugih nekretnina koje su stečene u braku ona je vlasnica $\frac{1}{2}$. Također, navodi i da je platila dio od 26.000 KM za poslovni prostor od 54m², kao i dio od 60.000 KM za stan

III. PROCESNE ODLUKE

14. Optuženi Čaušević je podnio zahtjev za izuzeće članova vijeća Hilma Vučinića i Redžiba Begića zbog sumnje u nezavisnost i nepristrasnost. Međutim, zahtjev za izuzeće je odbijen odlukom Opće sjednice Suda BiH od 15.12.2022. godine, nalazeći da se zahtjev bazira na neosnovanim tvrdnjama, insinucijama i pretpostavkama koje nisu imale uporište u stvarnim okolnostima.

15. Pored toga, optuženi Čaušević je dana 5.12.2022. godine, podnio Sudu zahtjev za oglašavanjem Suda nenadležnim i zahtjev za ustupanjem predmeta Kantonalnom sudu u Sarajevu. Zahtjevi optuženog Kemala Čauševića za oglašavanjem Suda BiH nenadležnim i za ustupanjem predmeta Kantonalnom sudu u Sarajevu, odbijeni su kao neosnovani.

16. Optuženi u zahtjevu navodi da je u predmetu nastupila nova činjenica, a to je da se optuženom trenutno sudi samo za krivično djelo Pranje novca iz člana 209. stav 3. u vezi sa stavom 2. KZ BiH, te da je shodno tome Kantonalni sud u Sarajevu jedini mjesno nadležan da vodi postupak, obzirom da je on optužen za krivično djelo počinjeno na teritoriji Kantona Sarajevu. Krivični zakon FBiH također u svojim odredbama propisuje krivično djelo Pranje novca za koje može biti nadležan i Kantonalni sud u Sarajevu. Optuženi u istom podnesku također ističe zahtjev za prenošenje vođenja postupka Kantonalnom sudu i to zbog navodne narušene nepristrasnosti i nezavisnosti od strane Suda BiH. Optuženi ističe činjenicu da se samo prenošenjem suđenja „nadležnom sudu, može ostvariti Ustavom BiH i Evropskom konvencijom zagwarantovano poštovanje principa „pravne sigurnosti“ i „jednakosti pred zakonom“. Optuženi stoga predlaže da se Sud u

skladu sa članom 27. i 28. ZKP-a BiH, oglasi nenadležnim i predmet ustupi drugom nadležnom sudu. Cijeneći dostavljene zahtjeve i razloge, Vijeće je utvrdilo da zahtjevi nisu osnovani.

17. Zakonom o krivičnom postupku BiH propisano je:

„Član 27. Prenošnje vođenja postupka

(1) Ako postoje važni razlozi, Sud može vođenje postupka za krivično djelo iz svoje nadležnosti, prenijeti rješenjem sudu na čijem je području krivično djelo izvršeno ili pokušano. Vođenje postupka se može prenijeti najkasnije do zakazivanja glavnog pretresa.“

„Član 28. Posljedice nenadležnosti

18. Sud je dužan paziti na svoju nadležnost i čim primijeti da nije nadležan, oglasiti se nenadležnim i po pravosnažnosti rješenja ustupiti predmet nadležnom sudu, ali je dužan preduzeti one radnje u postupku za koje postoji opasnost od odlaganja.“

19. Također, u skladu članom 23. Zakona o krivičnom postupku, Sud BiH je nadležan da sudi u prvom stepenu u krivičnim stvarima u granicama svoje stvarne nadležnosti određene zakonom, a u skladu sa članom 7. Zakona o Sudu BiH, Sud BiH je nadležan za krivična djela utvrđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine i drugim zakonima Bosne i Hercegovine. Dakle, shodno odredbama Zakona o Sudu BiH, Krivičnog zakona BiH i Zakona o krivičnom postupku BiH, predmet optuženog Čauševića je u stvarnoj nadležnosti ovog Suda budući da se protiv optuženog vodi postupak za krivično djelo Pranje novca, a koje je propisano članom 209. KZ BiH. Također, kada je u pitanju zahtjev optuženog da se predmet prenese drugom nadležnom sudu, odnosno Kantonalnom sudu u Sarajevu, tačno je da ZKP BiH propisuje mogućnost da se predmet iz nadležnosti Suda BiH ustupi drugom sudu, ali shodno odredbi člana 27. ZKP- a BiH to je moguće samo ako postoje naročito važni razlozi.

20. Razlozi koje optuženi navodi i koji prema njegovom mišljenju opravdavaju da se predmet ustupi su njegova sumnja u nepristrasnost i nezavisnost Suda BiH, te navodne nezakonitosti u postupanju. U vezi sa ovim, Vijeće je zaključilo da se „nezakonitost u postupanju“ u ovom slučaju ogleda u nezadovoljstvu optuženog odlukama ovog Suda. Sud BiH postupa isključivo u okvirima pozitivnih zakonskih propisa, a u skladu sa činjenicama predmeta optuženog, te paušalne tvrdnje i neosnovani navodi o nezakonitostima izazvani revoltom optuženog spram institucije koja postupa u njegovom predmetu, nikako nisu važni razlozi koji opravdavaju prenošenje vođenja postupka na drugi sud.

21. Također, nastavak pretresa pred Vijećem nakon ročišta održanog 13.3.2023.godine odložen je do 8.5.2023. godine, te je u smislu člana 251. ZKP-a BiH pretres trebao ponovno započeti, zbog proteka više od 30 dana. Međutim i stranke i branioci bili su saglasni da pretres ne počinje iznova, te je nastavljen planiranim procesnim radnjama.

22. Optuženi Čaušević je dalje istakao prigovor da nije postojala naredba o sprovođenju istrage u odnosu na krivično djelo Pranje novca iz člana 209. KZ BiH. Vijeće međutim nalazi da je predmetni prigovor neosnovan. Naredba o provođenju/proširenju istrage je interni akt Tužilaštva koji tužilac nije u obavezi predlagati uz optužnicu kao dokaz. Odbrana je navedeni prigovor prvi put istakla tek u završnoj riječi, a kako naredbe Tužilaštva o provođenju/proširenju istrage nisu uložene u sudski spis, Sud nije u mogućnosti provjeriti navode branioca u tom smislu. Međutim, iz navedenog prigovora je jasno da odbrana, iako je imala mogućnost u toku postupka, da se obrati Sudu sa zahtjevom da Sud zatraži navedenu naredbu ukoliko istu nije mogla pribaviti lično od tužioca, nije to učinila. Stoga, u konkretnoj situaciji, vijeće polazi od zakonske pretpostavke da su u konkretnom slučaju donesene naredbe o sprovođenju istrage, a odbrana nije osnovano takvu činjenicu dovela u pitanje. Ono što je bitno i nesporno u ovom postupku je to da je optuženom/osumnjičenom Čauševiću tokom istrage sapćeno da se između ostalih krivičnih djela tereti i za krivično djelo Pranja novca iz člana 209. stav 3. KZ BiH i da mu je pružena mogućnost da se izjasni o navedenom krivičnom djelu.

23. Nadalje, optuženi je istakao prigovor da nikada nije ispitan na okolnosti počinjenja krivičnog djela Pranje novca iz člana 209.stav 3. KZ BiH. Međutim, Vijeće je uvidom u spis utvrdilo da je optuženi ispitan, između ostalog i u vezi sa ovim krivičnim djelom i da je Tužilaštvo je dostavilo zapisnik o njegovom ispitivanju broj: T 20 0 KTO 0007850 14 od 6.2.2017.godine (dokaz DT 34).

24. Konačno, optuženi je podnio zahtjev da se utvrdi da je nastupila zastara krivičnog gonjenja za konkretno krivično djelo koje mu se stavlja na teret. Imajući u vidu vrijeme počinjenja krivičnog djela i rokove zastare krivičnog gonjenja, te činjenicu da je članom 209. stav 3. KZ BiH za krivično djelo Pranje novca, za koje se optuženi tereti, propisana kazna zatvora do 20 godina, očigledno je da nije nastupila zastara krivičnog gonjenja.

IV. OCJENA DOKAZA

25. Optuženi Čaušević se izmijenjenom optužnicom Tužilaštva BiH teretio da je u vremenskom periodu od početka 2007. godine do kraja 2012. godine, novac za koji je znao da potiče iz krivičnih djela, budući da ga je sam pribavio vršenjem krivičnih djela u vrijeme dok je vršio dužnost direktora Uprave za indirektno oporezivanje BiH, upotrijebio tako što je u cilju prikrivanja stvarnog porijekla novca, isti stavio u legalne tokove, na način da je kupio nekretnine poblize navedene u izreci presude, bez kreditnog zaduženja, u ukupnom iznosu od najmanje 1.146,760.43 KM bez obračunatog poreza na promet.

Krivično djelo Pranje novca iz člana 209. KZ BiH propisuje:

1) Ko novac ili drugu imovinu za koju zna da su pribavljeni učinjenjem krivičnog djela primi, zamijeni, drži, njima raspolaže, upotrijebi u privrednom ili drugom poslovanju, ili na drugi način prikrije ili pokuša prikriti, a takav je novac ili imovina veće vrijednosti ili to djelo ugrožava zajednički ekonomski prostor Bosne i Hercegovine ili ima štetne posljedice za djelatnosti ili finansiranje institucija Bosne i Hercegovine, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina. (2) Ako je počinilac djela iz stava (1) ovog člana istovremeno i počinilac ili saučesnik u krivičnom djelu kojim je pribavljen novac ili imovina iz stava (1) ovog člana, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina. (3) Ako vrijednost novca ili imovinske koristi iz stava 1. ovog člana prelazi iznos od 200.000 KM, učinitelj će

se kazniti kaznom zatvora najmanje tri godine. (4) Ako je pri učinjenju krivičnog djela iz stava 1. i 2. ovog člana učinitelj postupio nehatno u odnosu na okolnost da su novac ili imovinska korist pribavljeni krivičnim djelom, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine. (5) Novac i imovinska korist iz stavova od (1) do (4) ovog člana će se oduzeti.

26. Dakle, shodno članu 209. stav 1. KZ BiH, radnja izvršenja krivičnog djela obuhvata različite oblike izvršenja, uključujući i svaku radnju koja se sastoji u prikrivanju ili pokušaju prikrivanja prljavog novca ili imovine. Za postojanje ovog krivičnog djela dovoljno je da izvršilac zna da su novac i imovina stečeni krivičnim djelom.

27. Pravosnažnom presudom Suda BiH broj S1 2 K 024465 21 Kž 9 od 19.4.2022. godine, vijeće Apelacionog odjeljenja je utvrdilo da je optuženi kriv za krivično djelo Primanje dara i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. KZ BiH, koje djelo, u konkretnom slučaju, predstavlja prethodno ili tzv. predikatno krivično djelo. Naime, ovaj Sud je optuženog pravosnažno oglasio krivim da je u periodu od 2007. godine, do februara 2011. godine, od optuženih Anesa Sadikovića i Sedineta Karića, na ime dara, prvo zahtijevao, a zatim primio gotov novac u iznosu ne manjem od 1.722.000,00 KM, kako bi kroz poslovanje UIO BiH i svojim odlukama i položajem, u svojstvu direktora UIO BiH, favorizovao njihove firme kao uvoznike tekstila, na štetu ostalih uvoznika te da je na taj način stekao protivpravnu imovinsku korist u iznosu od 1.722 000, 00 KM.

28. Istom presudom, drugostepeno vijeće je ukinulo prvostepenu presudu u tački 2., a koja se odnosila na optuženje da je novac stečen primanjem dara iz tačke I.1. optuženi Čaušević stavio u legalne tokove i u cilju prikrivanja stvarnog porijekla novca kupio nekretnine detaljno navedene u činjeničnom opisu optužnice, bez kreditnog zaduženja, i to u ukupnom iznosu od najmanje 1.146,760.43 KM.

29. Prvostepena presuda u ovom dijelu je ukinuta između ostalog, budući da je Vijeće utvrdilo da se žalbom optuženog lično, kao i žalbama odbrane optuženog Čauševića osnovano osporila pravilnost i potpunost utvrđenog činjeničnog stanja koje se odnosilo na utvrđivanje porijekla novca kojim su kupljene nekretnine detaljno opisane u

izreci tačke 1.2. prvostepene presude, a za koje je Tužilaštvo tvrdilo da su kupljene novcem koji je optuženi stekao krivičnim djelom Primanje dara.

30. Dakle, ono što je ostalo nepotpuno utvrđeno u prvostepenom postupku, bila je činjenica veze stečenog novca i kupljenih nekretnina, a koju nepravilnost je u pretresu pred vijećem bilo neophodno otkloniti. Zatim bilo je potrebno utvrditi činjenicu početnog stanja sredstava optuženog na dan 1.1.2006. godine, što je bitno u kontekstu inkriminiranog vremena vršenja krivičnog djela i veze sa stečenim nekretninama, kao i mogućnost da optuženi predmetne nekretnine kupi iz legalnih sredstava. Odnosno trebalo je utvrditi da li je vještak optužbe van razumne sumnje doveo u vezu stečeni „priljav“ novac sa nekretninama koje su kupljene u inkriminiranom periodu, te da li je dokaz izveden po vještaku odbrane i nalaz i mišljenje ovog vještaka, jasan u pogledu okolnosti sticanja svake pojedine nekretnine i da li je optuženi iz svojih redovnih prihoda bio u mogućnosti da kupi predmetne nekretnine.

31. Teza Tužilaštva BiH je bila da je optuženi raspolagao novcem stečenim izvršenjem krivičnog djela (priljavim novcem), tako što je u cilju prikrivanja stvarnog porijekla novca, isti stavio u legalne tokove, na način da je kupio sporne nekretnine navedene u činjeničnom opisu izreke presude, bez kreditnog zaduženja, u ukupnom iznosu od najmanje 1.146,760.43 KM. Tužilaštvo je tu tvrdnju dokazivalo nalazom i mišljenjem vještaka finansijske struke, Miloša Grujića od 10.3.2018. godine (DT-25), kao i uloženom materijalnom dokumentacijom (DT-23, DT-24, DT-26).

32. Iz nalaza i mišljenja ovog vještaka od 10.3.2018. godine, proizlazi da je vještak Grujić po naredbi Tužilaštva BiH od 5.3.2018. godine, dobio zadatak da, na osnovu materijalne dokumentacije u spisu 2, te nakon analize dokumentacije o pokretnoj i nepokretnoj imovini Kemala Čauševića i članova njegove uže porodice, kao i na osnovu dokumentacije o prihodima navedenih lica za period od 2006. godine do 2012. godine,

² Izvještaj o finansijskoj istrazi Državne agencije za istrage i zaštitu, broj P-16-03-04-3-464-203/12 od 21.9.2012. godine sa priložima i izvještaj o proširenoj finansijskoj istrazi Državne agencije za istrage i zaštitu broj P-16-03-04-3-464-336/12 od 18.6.2013. godine sa priložima, evidencija porezne uprave, analitičkih kartica prometa po računima kod poslovnih banaka o uplati sredstava na račune po osnovu plata i drugih primanja, te drugih uplata, kao i isplata sa računa po osnovu plaćanja cijena za kupljenu nekretninu, izvodi iz registra vrijednosnih papira, kupoprodajni ugovori ZK izvadci i dr dokumentacija.

sačini nalaz i mišljenje u pogledu činjenice da li je stečena imovina mogla biti pribavljena od legalnih primanja Kemala Čauševića i članova njegove porodice za navedeni period, odnosno da prikaže ukupne prihode Kemala Čauševića i njegove uže porodice i ukupnu vrijednost njegovih nekretnina. U svom nalazu i mišljenju- tabeli 1. vještak je sačinio pregled kupljene imovine (nekretnina), stečene u vlasništvo i suvlasništvo od strane Kemala Čauševića, zatim pregled ostvarenih prihoda po raznim osnovama, za fizičko lice Kemal Čaušević u periodu od 2006. do 2012. godine, u tabeli broj 2. u nalazu, te pregled ostvarenih prihoda po raznim osnovama, za fizičko lice, Aidu Čaušević u periodu od 2006. godine do 2012. godine, što je prikazano u tabeli broj 3. nalaza, nakon čega je data rekapitulacija ostvarenih prihoda Kemala Čauševića i Aide Čaušević, za pomenuti period. Po navednoj rekapitulaciji: 1. Kemal Čaušević (tabela 2) je ostvario legalno primanja po raznim osnovama u ukupnom iznosu 670.173,06 KM; 2. Aida Čaušević (tabela 3) ostvarila primanja u iznosu od 282.166,59 KM, a što ukupno iznosi (1+2) 952.339,65 KM. Vještak je ostao kod ovog nalaza i tokom postupka pred vijećem Apelacionog odjeljenja i ovu činjenice je potvrdio i kada je usmeno ispitan ponovno u pretresu pred vijećem Apelacionog odjeljenja.

33. Također, vještak je sačinio pregled raspoloživih sredstava na računima po raznim osnovama Kemala Čauševića, Aide Čaušević, te K.Č. u posmatranom periodu, što je prikazano u tabelama broj 4, 5. i 6. u nalazu. Sredstva na računima navedenih fizičkih lica, za posmatrani period, iznosila su ukupno 1.960.964,65 KM i to: raspoloživa sredstva po raznim osnovama za Kemala Čauševića iznose 1.552.554,76 KM (tabela 4); za Aidu Čaušević 317.768,50 KM (tabela 5) i K.Č. 90.623,39 KM (tabela 6).

34. Nadalje, vještak je u pismenom nalazu našao da je optuženi Kemal Čaušević izvršio nabavku imovine - nekretnina u posmatranom periodu, u ukupnom iznosu od 1.261.760,43 KM³ (tabela 1. nalaza), zatim akcija u iznosu od 138.000,00 KM, uz iznos plaćenog poreza na promet po stopi od 5% na nekretnine od rednog broja 5 do 17 u iznosu od 66.478,10 KM, te da je imao osnivački kapital u dva društva, u iznosu od

³ Nabavka imovine koja se tiče isključivo kupovine nekretnina iznosi 1.261.760,43 KM – tabela 1. nalaza, redni broj 13 u tabeli, od kojeg iznosa je umanjeno iznos od 115.000 KM na ime kupovine stana od kojeg je tužilac odustao u optužnici, te se došlo do iznosa ne manjeg od 1.146.760,43 KM.

3.000,00 KM, što ukupno predstavlja iznos od 1.469.238,53 KM. Naveo je da ostvareni i evidentirani prihodi na računima različitih banaka koji se vode na ime Kemala i Aide Čaušević, iznose 952.339,65 KM (tabela 2 i 3 nalaza), te da sredstva na računima Kemala, Aide i K.Č., koji se vode kod različitih banaka, iznose 1.960.946,65 KM. (tabela 4, 5 i 6 nalaza).

35. Optuženi Čaušević je i u toku prvostepenog postupka, kao i tokom pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja, pobijao takvu tezu Tužilaštva i isticao činjenicu da je on i njegova supruga i sin, imali dovoljno sredstava po različitim osnovama, da su mogli predmetne nekretnine steći na legalan način. U tu svrhu optuženi je u toku prvostepenog postupka proveo dokaz vještačenjem po vještaku ekonomske struke, Jasminki Kalisi, koja je u svom nalazu i mišljenju od 01.05.2019. godine (OI-55), pojasnila je da je u cilju utvrđivanja činjenica i okolnosti iz postavljenog zadatka, pored dokumentacije iz spisa predmeta, koja se odnosi na period 01.01.2006. - 31.12.2012. godine, bilo neophodno vještačiti i dokumentaciju koju je predočio optuženi, a koja se odnosi na period 01.06.1996-31.12.2005. godine, kao i dokumentaciju koja se odnosi na period 01.01.2013-31.03.2013. godine.

36. Vještak je tako pojasnila da je u periodu od 01.06.1996. godine do 08.12.2003. godine, odnosno do dana kad je imenovan za direktora Uprave za indirektno oporezivanje, Kemal Čaušević ostvario ukupne prihode u iznosu od 338.696,30 KM, (tabela 4 nalaza), a da je za isti period imao rashode u ukupnom iznosu od 106.000,00 KM (tabela 5), te shodno tome, njegovo početno imovno stanje na dan imenovanja na funkciju direktora UIO BiH dana 08.12.2003. godine, iznosilo je 232.696,30 KM. (tabela 6). Pojasnila je da je od imenovanja za direktora UIO BiH do dana donošenja rješenja Suda o privremenoj mjeri od 01.04.2013. godine, Kemal Čaušević ostvario prihode u iznosu od 934.531,46 KM (tabela 13), što sa početnim stanjem i prihodom izdržavanog člana u porodici iznosi 1.230.739,81 KM, a Aida Čaušević, ukupne prihode u iznosu od 455.625,92 KM (tabela 16). Od toga, na prihode koji imaju karakter bračne stečevine odnosi se iznos od 243.625,92 KM (tabela 15), dok preostali iznos prihoda od 197.600,00 KM (tabela 14) predstavljaju posebnu imovinu i nema karakter bračne stečevine. Ovom iznosu, vještak je dodala i iznos od 14.400,00 KM, koji se odnosi na uštedeni dio od stipendija koje je Aida Čaušević primila u periodu od 2001-2003. godine (od stipendije koja je iznosila 600 KM mjesečno, prema

mišljenju vještaka, Aida je svakog mjeseca uštedila 400 KM x 36 mjeseci = 14.400,00 KM).

37. Obrazlažući dalje nalaz, vještak je istakla da je za kupovinu nekretnina obuhvaćenih u tački 2. optužnice ukupno plaćeno 1.261.760,43 KM (tabela 19). Od toga je sredstvima Kemala Čauševića plaćeno 724.248,43 KM, što uključuje i 50.000,00 KM nadoknađenih sredstava, po Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo. Sredstvima K.Č. plaćeno je 236.632,00 KM, a sredstvima Aide Čaušević plaćeno je 166.880,00 KM (tabela 24). Prema mišljenju vještaka, od ukupnih prihoda Kemala, Aide i K.Č., ostvarenih u periodu od 08.12.2003. godine do 31.03.2013. godine, a koji iznos je 1.683.459,20 KM (tabela 25), mogle su se kupiti nekretnine iz tačke 2. optužnice. Posebno je naglasila da je stan u ulici ... dobijen naslijeđem, dok je stan u ulici ... plaćen 2001. godine i u isti je useljeno u ljeto 2003. godine, dodajući da je za izgradnju tog stana bilo nužno dograditi i dio stana u ulici Mišljenja je da su nekretnine iz tačke 2. optužnice od 28.02.2017. godine, koje pripadaju Kemal Čauševiću i njegovoj supruzi, Aidi Čaušević, kupljene od legalnih prihoda. Razlika između ukupnih prihoda u periodu 08.12.2003. godine do 31.03.2013. godine i vrijednosti kupljenih nekretnina iznosi 421.698,72 KM i predstavlja ostatak prihoda nad rashodima, što je prikazano u tabeli 25 nalaza, za period 2004. do 2012. godine, koji je tezaurisan u banci, iskorišten za plaćanje poreza na promet nepokretnosti u iznosu od 65.000,00 KM, poreza na iznajmljivanje nekretnina u iznosu od 17.000,00 KM i troškove života. Ponavlja da bi ova razlika bila znatno veća da se posmatrao period od 1996. godine do 2012. godine i da su uključeni i prihodi iz izjave koju je Kemal napisao od 146.000,00 KM⁴ koje je isključila iako dokumenti i događaji upućuju da su ovi prihodi i ostvareni. Znači, ukupni ostvareni prihodi od 1996. godine do 2012. godine iznosili bi 1.934.365,73, a kupovina nekretnina je iznosila 1.261.760,43 KM, iz čega proizlaze veći prihodi u iznosu od 672.605,30 KM.

38. I optuženi Kemal Čaušević, u svom iskazu pred prvostepenim vijećem koji je ovo vijeće prihvatilo zajedno sa ostalim dokazima izvedenim tokom prvostepenog postupka, izjašnjavajući se na okolnosti iz tačke 2. presude, naveo da je prije zaposlenja u

⁴ Od ukupnog iznosa od 161.000 KM kako je to optuženi naveo u svojoj izjavi, vještak je u nalaz uračunala iznos od 15.000 KM

UIO BiH zaradio preko 500.000,00 KM. Naveo je da je imao prihode po osnovu službenih putovanja, da je pisao za časopise, za Vanjskotrgovinsku komoru BiH, da je supruga imala prihode od izdavanja imovine, miraz, zatim prihode od kamata od ušteđevine koja je prije imenovanja za direktora UIO iznosila skoro 100.000,00 KM, dodajući da su njegovi prihodi 2.000.000,00 KM, (to se odnosi na period od 1996. godine do 31.03.2013. godine).

39. Supruga optuženog, Aida Čaušević, pojasnila je na glavnom pretresu u toku prvostepenog postupka da sa optuženim živi od 01.10.2003. godine, kada je preselila u njegov stan u ul. Tokom zabavljanja su gradili još jedan stan kako bi uspostavili stambenu jedinicu u kojoj i danas žive. Kad su se vjenčali njen otac i Kemal su pokušali da kupe apoteku u zgradi u kojoj žive i za tu namjenu su izdvojili po 200.000 KM. To je propalo, pa su oročili pare, a onda su se uslovi stekli 2011. godine. Tada je poreska uprava FBiH raspisala oglas za jedan prostor. Dobila je punomoć od oca da prisustvuje licitaciji. Bilo je problema sa punomoći, te se na drugu licitaciju javio Kemal i bio najuspješniji. To je uknjiženo na njega, a prostor je plaćen sa računa sina K.Č.. Godine 2004. godine, kad su se vjenčali, roditelji su joj željeli kupiti prostor, ali to je propalo. U maju 2010. godine, kupili su njivu koju su platili njeni roditelji. To je 7 i po dunuma, to je jedan komad od više njih koje je ona razdijelila da prodaje. Nakon godinu dana kupila je i drugi dio njive do tog dijela po cijeni od 80.000,00 KM. Platila je svojom ušteđevinom sa računa. Za tri poslovna prostora koje imaju dala je: 26.000,00 KM, za jedan prostor, 60.000,00 KM za jedan stan (od tri koje su imali), dodajući da je učestvovala jednim dijelom, jer je stan bio skuplji. U ovom trećem dijelu njive koji je koštao 66.000,00 KM nije učestvovala, dodajući da je to muž završio sa drugom iz Beograda.

40. Zaključak je Suda, a kako to jasno proizlazi iz nalaza vještaka optužbe, da nabavka nekretnina (prikazanih u tabeli 1. nalaza), precizno pobrojanih u tački 2. izreke presude, iznosi 1.261.760,43 KM. Međutim, kako je navedeni iznos umanjen za iznos od 115.000 KM, na ime kupovine stana u ulici ... po ugovoru od 13.02.2006. godine, od kojeg je tužilac odustao u optužnici, Sud zaključuje da je vrijednost nekretnina koje je optuženi kupio, ne manja od 1.146,760.43 KM.

41. Na temelju ova dva nalaza, Vijeće je utvrdilo da su oba vještaka saglasna u pogledu perioda kupovine spornih nekretnina iz tačke 2. presude, odnosno perioda zaključivanja ugovora o kupoprodaji istih ⁵ (vremenski period 2007 - 2012. godine). Nadalje, iz dokaza optužbe proizilazi činjenica da je optuženi, supruga Aida i sin K.Č., u periodu od 2003. do 2013. godine ostvarili prihode u ukupnom iznosu preko 1.900 000, 00 KM⁶, koji iznos je veći od vrijednosti kupljenih nekretnina, a što je i sam optuženi izjavio tokom prvostepenog postupka nabrajajući po kojim osnovama je u periodu od 2003. do 2013. godine, sticao prihode, a da je po nalazu i mišljenju vještaka optužbe ukupno ostvareni legalni prihod optuženog i njegove supruge u periodu 2007 – 2012., bio 952.339,65 KM.

42. U pretresu pred vijećem Apelacionog odjeljenja, vijeće je ponovno pozvalo vještaka optužbe Grujića i vještaka odbrane Kalisi, koji su saslušani na okolnosti sticanja svih nekretnina koje je obuhvatila optužnica, te da li se tokovi novca stečenog izvršenjem krivičnog djela Primanje dara i drugih oblika koristi, mogu povezati sa kupovinom predmetnih nekretnina. Vještak optužbe Miloš Grujić ostao je kod svog ranije sačinjenog nalaza i mišljenja, međutim tokom ispitivanja pred ovim vijećem nije bio odrediv u pogledu načina sticanja predmetnih nekretnina.

43. S druge strane, vještak odbrane je detaljno prezentirala i dokumentovala način sticanja i porijeklo novca za svaku kupljenu nekretninu, čime je pouzdanost dokaza optužbe u potpunosti osporila. Vještak se tokom davanja iskaza na pretresu pred Apelacionim odjeljenjem, referisala na tabelu 19. svog nalaza i mišljenja str. 15.

44. Pa tako za nekretninu označenu pod tačkom 2. Tabele - stan u ul. ... površine 108, 71 m², vještak je navela da je stečen još 2001. godine, i to najvećim dijelom iz sredstava Vlade BiH koje je odobrila ova sredstava u iznosu od 50.000 za rješavanje stambenog pitanja gospodina Kemala Čauševića preko Fonda za rješavanje stambenog

⁵ Prema nalazu vještaka odbrane, stan u ul. ... je plaćen 2001. godine, putem Fonda za izgradnju stanova, ali i ona kao i vještak Tužilaštva, kao datum zaključivanja konačnog ugovora o kupoprodaji navodi ugovor iz 2008. godine, na osnovu kojeg je izvršen upis vlasništva u zemljišne knjige Općinskog suda u Sarajevu.

⁶ što je utvrđeno nalazom i mišljenjem vještaka optužbe.

pitanja koji je u ovu svrhu u korist optuženog Čauševića uplatio 50000 KM. To je potvrđeno odgovarajućim dokumentima Fonda za stambena pitanja Kantona Sarajevo koji čini dio nalaza i mišljenja vještaka, gdje se potvrđuje, da je 6.2.2001. godine uplaćeno je 50.000 KM na opisani način. Nakon toga, uplaćeno je još 5.346, 00 KM, na ime prve rate, i još jedan manji iznos od 1.582, 00 KM, to je uplatio lično Kemal Čaušević.

45. Za nekretninu pod rednim brojem 4: njiva na području općine Centar/Krlje, Sarajevo, površine 7400 m², broj parcele 140/5, zemljišnoknjižni uložak broj 9886, udio ½ - suvlasnik Čaušević Kemal i Aida Čaušević, vještak navodi da su je platili Aidini roditelji u iznosu od 134.000 KM i plaćena je iz sredstava od 34.427 eura ili preračunato 67.330 KM (sredstva Aidine majke iz Zagrebačke banke – podignuta sa računa 20.5.2010. godine, uoči potpisivanja ovog ugovora o kupovini), zatim dodatna sredstva dva puta od po 10.000 eura, podignuta u Unicredit banci Bihać, a ostatak 27.550 KM je u okviru novčanog poklona. Potvrđeno notarskim ugovorom u kojem prodavac potvrđuje da je od kupaca primila ukupan iznos kupoprodajne cijene na ime kupoprodaje ove nekretnine.

46. Za nekretninu pod rednim brojem 5. Tabele: njiva na području općine Centar/Krlje, Sarajevo, površine 8000 m², broj parcele 140/7, zemljišnoknjižni uložak broj 9885, udio ½ - suvlasnik Čaušević Kemal i Aida Čaušević, plaćeno je 80.000 KM koju je kupila Aida Čaušević na način da je iznos od 19.187 KM podignut sa Raiffeisen banke, zatim štednju u iznosu od 20.086 KM kod Procredit banke, te iznos od 23.176 KM-ova sa Hypo banke koja sredstava potiču od stipendija čiji je bila korisnik od 2001. godine i koje su uplaćivane na mjesečnom nivou.

47. Za nekretninu pod rednim brojem 6. Tabele – poslovni prostor u ... površine 197,76 m², vještak je objasnila da je isti plaćen 10.10.2012. bezgotovinski u ukupnom iznosu od 236.632 KM. Isti je isplaćen iz dva dijela, 218.833 KM sa računa u Intesa banci, a 17.800 KM sa računa u Sber banci. Vještak je detaljno objasnila da sredstva iz kojih je ova nekretnina plaćena, potiču dijelom iz 2001. godine dok je još postojala štednja kod UPI banke, ista se kroz 11 godina akumulirala bezgotovinskim uplatama, platama, naknadama, drugim primanjima i kamatama na oročenja, gdje se vidi da je oročenje prekinuto 2012.godine, da bi se ovaj poslovni prostor isplatio. Vještak je navela da su dokazi o

uplatama i ugovori, dio nalaza i da se račun oročenja vodio na sina optuženog, K.Č., ali da je istim raspolagao kao punoljetno lice, Kemal Čaušević.

48. U pogledu nekretnine pod rednim brojem 7. Tabele - stan u ..., veličina 58 m², koji je plaćen 90.000 KM, vještak je prezentirala ugovor o kupoprodaji stana zaključen je 12.05.2007. u Mostaru i dokaze da su tom prilikom su punomoćniku isplatio punomoćniku kaparu u iznosu od 5.000 KM kao i iznos od 1.500 za administrativne troškove oko otkupa stana. A novčana sredstva za plaćanje ove nekretnine podignuta su sa štednog i tekućeg računa Kemala Čauševića u Intesa San Paolo banci u ukupnom iznosu od KM 90.000 i to: 50.000 KM, 10.000 KM, 20.000 i 10.000 KM. Tako da je zbir ovih svih uplata vrijednost stana koja je isplaćena prodavcu.

49. Za nekretninu pod rednim brojem 8. Tabele - poslovni prostor u ulici ..., površine 15,83 m², broj parcele 3084/1, udio 1/1, zemljišnoknjižni uložak broj 3084, plaćen je 79.000 KM na temelju Ugovora o kupoprodaji poslovnog prostora zaključenog kod notara 5.5.2009. godine. Dio kupoprodajne cijene u iznosu od 50% Kemal Čaušević je bio dužan isplatiti prodavcu do dana potpisivanja ugovora i to gotovinski na ruke prodavca. Ostatak ugovorene kupoprodajne cijene u iznosu od 50% Kemal Čaušević je isplatio prodavcu prilikom potpisivanja ugovora i to gotovinski na ruke prodavca. A ova dinamika plaćanja je utvrđena tačkama 2.2., 2.3. i 2.4. Ugovora o kupoprodaji zaključenog 05.05.2009. godine. Plaćanje ove nekretnine veže se za novčana sredstva njegovog oca, Esada Čauševića, plaćanje prvog dijela vrijednosti nekretnine od 50% izvršena su iz sljedećih izvora: 17.000KM koji su sa računa podignuta 07.2.2005. godine, 16.000 KM takođe s ovog računa podignuto je 21.2.2005. godine a što je evidentirano u analitičkoj kartici Unicredit banke koja se nalazi u prilogu, a 6.500 je plaćeno iz gotovine, ukupno je to 39.500 KM što predstavlja 50% ove prve vrijednosti koja bi trebala biti uplaćena. Plaćanje drugog dijela vrijednosti nekretnine od 50%, odnosno, u iznosu 39.500 izvršeno je iz sljedećih izvora: A pod 1) sa štednog oročenog računa otvorenog kod Volks, odnosno, Sber banke, 26.12.2001. godine, podignut je iznos od 5.525 eura, što predstavlja iznos u 10.806 KM. Zatim, sa oročenog depozita otvorenog kod Intesa SanPaolo banke koji je otvoren 31.12.2001. godine podignut je iznos od eura 6.087,04, odnosno, 11.907 KM, sredstva su podignuta 22.4.2009. godine. Treći iznos od 16.787 KM veže se za gotovinu. Zbir ova tri iznosa predstavlja drugi dio od 50% a ukupno 39.500 KM. Sabiranjem ovog

prvog dijela što je plaćeno i ovog drugog dijela, dobije se iznos od 79.000 kolika je i vrijednost ove nekretnine.

50. Za nekretninu pod rednim brojem 9. Tabele - stan u ulici ..., površine 67m², broj parcele 2664/1, udio 1/1, zemljišnoknjižni uložak broj 2664, vještak navodi da je plaćena 114.000 KM. i to na osnovu ugovora o kupoprodaji stana zaključenog 07.04.2010. godine u notarskoj kancelariji notara Indire Turkmanović. Plaćanje stana izvršeno je iz sljedećih izvora sredstava: KM 35.600 podignuto je 07.04.2010. sa računa Kemala Čauševića kod Intesa SanPaolo banke, te 18.400 KM podignuto 12.6.2010. sa istog računa kod Intesa SanPaolo banke, dok je preostali iznos od KM 60.000 bezgotovinski uplaćen na račun prodavca sa računa Aide Čaušević kod Raifaissen banke i to iz dva dijela: Prvi iznos od KM 47.775 a plaćen je 07.04.2010. i drugi iznos od 12.525 KM 26.06.2010.

51. Za nekretninu pod rednim brojem 10. Tabele stan u ulici ..., površine 67m², broj parcele 2656/1, udio 1/1, zemljišnoknjižni uložak broj 2656, vještak navodi da je ova nekretnina plaćena 107.200 KM, na temelju Ugovor o kupoprodaji stana zaključenog 22.04.2011. u notarskoj kancelariji notara Džemaludina Mutapčića. Plaćanje je izvršeno 23.03.2012. godine bezgotovinskim prenosom 107.200 KM u okviru iste banke kod Intese SanPaolo sa štednog računa Kemala Čauševića, na račun prodavca.

52. Za nekretninu pod rednim brojem 11. - njiva na području općine Centar Sarajevo, površine 5000 m², broj parcele 140/6, udio 1/1, zemljišnoknjižni uložak broj 9883 vještak je navela da je plaćena u iznosu od 66.000,00 KM na temelju Ugovora o kupoprodaji zaključenog 16.05.2011. u notarskoj kancelariji. Plaćanje njive izvršeno je 16.05. 2011. godine, sredstvima koja su podignuta sa Unicredit banke 21.10.2008. godine u iznosu od 27.965 eura, kada je raskinut ugovor o oročenom štednom ulogu na ime K.Č. koji je zaključen 08.01.2007. godine. Inicijalni ugovor o oročenom štednom ulogu na ime K.Č. na iznos od 26.231,01 eur, zaključen je 08.01.2007. na rok oročenja na 36 mjeseci. Sa izvorima koji potiču od više oročenja kod Univerzal i Zagrebačke banke, a na ime Kemala Čauševića, te štednje Esada Čauševića kod Univerzal banke iz 2001. godine (uz napomenu da su Univerzal banka i Zagrebačka banka, banke koje je kupila Unicredit banka), te su svi ovi izvori objedinjeni na oročenoj štednji K.Č., u iznosu od 26.231,01

eura. Oročenje je raskinuto 21.10.2008. godine te su zajedno sa obračunatom kamatom i uplatom koja je izvršena na dan otvaranja deviznog računa, isplaćena gotovinski sa računa u ukupnom iznosu od 27.965 eur, a novčana sredstva od 27.965 eura proračunata u KM po kursu 195583 iznosi KM 54.694 i iskorištena su za plaćanje njive Krlje. Plaćanje razlike od KM 11.306 može se vezati za ostatak sredstava od KM 6.000 nakon plaćanja njive 140/5 a to je onih 140.000 novčanog poklona roditelja Aide Čaušević. Dakle, ovaj novac u ukupnom iznosu isplaćen je na dan zaključivanja ugovora, a to je 16.05.2011.

53. Za nekretninu pod rednim brojem 12. Tabele - poslovni prostor (Kvadrant) u ..., površine 56,07 m², kao vanknjižno vlasništvo Čaušević Kemala i Čaušević Aide sa udjelima 1/2 po ugovoru o kupoprodaji koji je notarski obrađen od strane notara Indire Turkmanović pod brojem OPU-IP 891/2011 od 22.06.2011. godine, plaćen je u iznosu od 140.000 KM na temelju Ugovor o kupoprodaji zaključenog 22.06.2011. u notarskoj kancelariji notara Indire Turkmanović. Plaćanje ovog poslovnog prostora izvršeno je sa računa Kemala Čauševića, kod Intese banke dana 22.06.2011. bezgotovinskim prenosom sredstava na račun prodavca u iznosima od KM 72.800 i KM 21.064,75 kao prvi dio, a drugi dio sa računa Aide Čaušević kod Raifaisen banke dana 22.06.2011. godine bezgotovinskim prenosom sredstva na račun prodavca u iznosu od 26.580 KM. Preostali iznos od KM 19.550,25 KM plaćen je gotovinom koja su sredstva podignuta za plaćanje poslovnog prostora.

54. Za nekretninu pod rednim brojem 13. Tabele - Za poslovni prostor u ulici ..., površine 21,99 m², kao vanknjižno vlasništvo Čaušević Kemala sa udjelom 1/1 po ugovoru o kupoprodaji koji je notarski obrađen od strane notara Indire Turkmanović pod brojem OPU-IP 2/2012 od 04.01.2012. godine, vještak je navela da je plaćena 43.000 KM, na osnovu ugovora o kupoprodaji ovog poslovnog prostora zaključenog 04.01.2012. godine u notarskom uredu notara Turkmanović Indire. Kupoprodajna cijena u iznosu od 43.000 KM isplaćena je gotovinski na ruke prodavca na dan zaključivanja ugovora, za koji vještak navodi da su izvori poznati i da se radilo o sredstvima koja je Kemal Čaušević sticao na osnovu angažmana plaćanih gotovinom u Upravnim odborima ili Komisijama sa kojim je on raspolagao u gotovini.

55. Dakle, iz dokaza koji su provedeni na ove relevantne okolnosti, Vijeće zaključuje da nije van razumne sumnje dokazano da je optuženi predmetne nekretnine kupio iz sredstava koja je stekao izvršenjem krivičnog djela Primanja dara, budući da iz nalaza i mišljenja vještaka odbrane proizilazi da je optuženi imao dovoljno vlastitih sredstava iz kojih su sve navedene nekretnine mogle biti kupljene, te je na detaljan i sistematičan način prikazao na koji način su stečene predmetne nekretnine, povezujući to sa izvorom sredstava iz kojih su plaćene.

56. Ocjenom nalaza i mišljenja vještaka optužbe Miloša Grujića na temelju kojeg je Tužilaštvo i zasnivalo tezu optuženja, ovo vijeće je zaključilo da je nalaz vještaka optužbe uopšten, nekritičan, štur i nepotpun naročito u pogledu odlučnih činjenica načina sticanja svake pojedine gore navedene nekretnine, što je bilo ključno da bi se pratio "trag novca" koji bi eventualno doveo do nepobitne veze između protivpravne imovinske koristi i kupovine predmetnih nekretnina. Sam vještak optužbe tokom ispitivanja pred vijećem Apelacionog odjeljenja je naveo da je optuženi imao dovoljno vlastitih sredstava da kupi predmetne nekretnine. Samim tim, teza Tužilaštva je dovedena u sumnju, jer je ključni dokaz optužbe ne podržava.

57. Tužilaštvo je smatralo da, obzirom da su nekretnine uglavnom sticane u inkriminiranom periodu optuženja (2007. – 2012.), da je to dovoljna indikacija povezanosti "prljavog novca" i stečenih nekretnina. Međutim, ovakva tvrdnja optužbe nijednim izvedenim dokazom nije potvrđena. Nasuprot tome, najbitniji dokaz optužbe- nalaz i mišljene vještaka Grujića potvrđuje da su sporne nekretnine mogle biti kupljene iz zakonskih sredstava optuženog i njegove supruge, te da sam vještak Grujić ne zna da li su predmetne nekretnine kupljene od „ prljavog novca“.⁷

58. Na osnovu svega navedenog, a uzevši u obzir detaljno objašnjenje vještaka odbrane, koja je svaku kupljenu nekretninu dovela u vezu sa odgovarajućom dokumentacijom (kupoprodajnim ugovorima, uplatnicama, izvodima iz banaka), te da nalaz i mišljenje vještaka optužbe ne potvrđuje tezu Tužilaštva iz optuženja, Vijeće

⁷ strana 28. transkripta ročišta održanog dana 23.01.2023.godine (ispitivane vještaka M. Grujića).

zaključuje da izvedeni dokazi ne potvrđuju da je optuženi počinio krivično djela Pranja novca na način kako se to tvrdi optužnicom Tužilaštva BiH.

59. Budući da nije dokazana radnja izvršenja krivičnog djela Pranja novca, navedena u optužnici Tužilaštva BiH, to nije bilo potrebe da Vijeće da pravnu argumentaciju u vezi pravnih pitanja istaknutih od strane odbrane, koja se odnose na pravnu prirodu krivičnog djela Pranja novca, uključujući i pitanje vremenskog važenja krivičnog zakona koji se primjenjuje u konkretnoj pravnoj situaciji.

60. Nadalje, drugostepenom presudom ovog Vijeća broj S1 2 K 024465 21 Kž 9 od 19.4.2022. godine, optuženi Kemal Čauševića je oglašen krivim za krivično djelo Primanje dara i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. KZ BiH, kojim je stekao protivpravnu imovinsku korist u ukupnom iznosu od od 1.722.000,00 KM. Istom presudom ukinut je dio prvostepene presude koji se odnosi na krivično djelo Pranje novca iz člana 209. stav 3. u vezi sa stavom 2. i 1. KZ BiH, za koji se tvrdilo da je stečena protivpravna imovinska korist bila upotrebljena za kupovinu nekretnina. Ukidanjem ovog dijela presude, su ukinute i odluke o oduzimanju protivpravne imovinske koristi⁸ do okončanja postupka po ponovnom odlučivanju od strane ovog Vijeća. Budući da je donošenjem ove presude optuženi oslobođen od optužbe da je počinio krivično djelo Pranja novca iz člana 209. stav 3. u vezi sa stavom 2. i 1. KZ BiH, to su se stekli uslovi da Vijeće odluči i o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom Primanje dara i drugih oblika koristi, koji dio je već postao pravosnažan.

61. Budući da je utvrđeno da je optuženi Čaušević izvršenjem krivičnog djela Primanje dara i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. KZ BiH stekao imovinsku korist u ukupnom iznosu od 1.722.000,00 KM, to je shodno opštem načelu da niko ne može zadržati imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelo i o obaveznom oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, od optuženog na osnovu člana 110. i 111. KZ BiH oduzeta stečena imovinska korist u iznosu od 1.722.000,00, koji iznos je optuženi dužan

⁸ Dio oduzete imovinske koristi se odnosio na kupljene nekretnine a drugi dio oduzete imovinske koristi se odnosio na novac.

uplati u korist budžeta Bosne i Hercegovine. Obaveza oduzimanja imovinske koristi sadržana je i u odredbi člana 217. stav 4. KZ BiH.

62. Pri tome Vijeće ne prihvata stav odbrane da bi Vijeće moglo samo oduzeti imovinsku korist i to novac u iznosu od 575.239,57 KM, koji iznos je identičan iznosu koji je oduzet prvostepenom presudom. U protivnom bi po mišljenju odbrane došlo do povrede principa zabrane *reformatio in peius* iz člana 307. ZKP BiH.

63. Prvostepenom presudom je od optuženog oduzeta imovinska korist u ukupnom iznosu od 1.722.000,00 KM, od čega se jedan dio odnosio na oduzete nekretnine ukupne vrijednosti 1.146.760,43 KM, dok se drugi dio odnosio na novac u iznosu od 575.239,57 KM koji se trebao uplatiti u korist budžeta Bosne i Hercegovine. Ukidanjem dijela prvostepene presude koji se odnosio na krivično djelo Pranje novca, dovedene su u pitanje i odluke o oduzimanju imovinske koristi, kao i način oduzimanja ukupne imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom Primanje dara i drugih oblika koristi, za koje krivično djelo je utvrđena krivnja optuženog. Dakle, tek po okončanju pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja u odnosu na krivično djelo Pranje novca, Vijeće je bilo u mogućnosti da donese pravilnu odluku o načinu oduzimanja imovinske koristi (određene nekretnine i/ili u novcu).

64. Stoga, okončanjem pretresa pred ovim Vijećem u odnosu na krivično djelo Pranje novca, stečeni su uslovi za donošenje konačne odluke u pogledu načina oduzimanja imovinske koristi pribavljenjem krivičnim djelom za koje je utvrđena krivnja optuženog Čauševića. Imajući u vidu oslobađajuću presudu za krivično djelo Pranja novca, Vijeće je polazeći od navedene zakonske obaveze, oduzelo od optuženog imovinsku korist u iznosu od 1,722.000,00 KM, koji iznos je optuženi dužan da uplati u korist budžet Bosne i Hercegovine, ovaj iznos je identičan ukupnom iznosu oduzete imovinske koristi u prvostepenoj presudi.

65. Činjenica da je imovinska korist oduzeta samo u novcu i u novčanom iznosu koji je veći od novčanog iznosa iz prvostepene presude, po mišljenju Vijeća nema značaj niti se radi o povredi člana 307. ZKP BiH, jer se radi o identičnom iznosu ukupne oduzete imovinske koristi kao i u prvostepenoj presudi.

66. Konačno, imajući u vidu da je optuženi oslobođen od optužbe za krivično djelo Pranja novca iz člana 209.stav 3. u vezi sa stavom 2. i 1. KZ BiH, Vijeće je primjenivši odredbu člana 189. ZKP BiH optuženog oslobodilo plaćanja troškova krivičnog postupka.

**PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA**

Hilmo Vučinić

ZAPISNIČAR

Pravna savjetnica

Dženana Deljković Blagojević

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.